

MOED OM OPNIEUW TE GEHOORZAMEN

Lezen:

Jozua 8:1-10

Inleiding

Een mislukking kan iemand verlammen. Wie eenmaal is vastgelopen, vraagt zich gemakkelijk af of een nieuwe poging nog wel zin heeft. Ook kan angst sterker worden wanneer een eerdere ervaring pijnlijk is geweest. In Jozua 8 zien we echter hoe de HEERE Jozua en Israël opnieuw op weg zet naar Ai. De opdracht lijkt op het eerste gezicht bekend, maar de omstandigheden zijn anders. Er is opnieuw moed nodig, maar ook nauwkeurige gehoorzaamheid.

Dit gedeelte laat zien dat Gods werk niet afhankelijk is van menselijke zelfverzekerdheid. De HEERE geeft de opdracht, belooft de overwinning en bepaalt tegelijk de weg waarlangs Israël moet handelen. Jozua moet vertrouwen én leidinggeven. Het volk moet luisteren én zich inspannen. Juist daarin ligt voor ons een belangrijke les: geloof is geen passiviteit, maar gehoorzaam gaan op het woord van God.

Bijbelstudie

Het eerste woord van de HEERE aan Jozua is bemoedigend: hij hoeft niet bang te zijn en zich niet te laten ontmoedigen. Dat betekent niet dat er geen reden tot voorzichtigheid is. Ai is een echte stad met een koning, een bevolking en een land. De opdracht is geen spel en de strijd is niet denkbeeldig. Toch mag angst niet bepalen wat Israël doet. De HEERE zegt dat Hij Ai en haar koning in de hand van Israël heeft gegeven.

Opvallend is de volgorde. Eerst spreekt God, daarna moet Jozua handelen. De overwinning begint niet bij de kracht van het leger, maar bij de belofte van de HEERE. Tegelijk betekent die belofte niet dat Israël thuis kan blijven. Jozua moet opstaan, optrekken en het krijgsvolk meenemen. Gods toezegging maakt menselijke gehoorzaamheid niet overbodig, maar geeft daaraan juist richting en moed.

De HEERE verwijst naar Jericho. Israël moet met Ai handelen zoals eerder met Jericho en haar koning is gehandeld. Toch is er ook een duidelijk verschil: nu mag het volk de buit en het vee voor zichzelf nemen. De opdracht voor Ai is dus niet losgemaakt van Gods eerdere aanwijzingen. Het volk krijgt niet de vrijheid om zelf te bepalen wat het doet. Zelfs de verdeling van de buit wordt door God bepaald. Dat maakt duidelijk dat overwinning en bezit geen aanleiding mogen zijn voor eigenmachtigheid.

Ook de wijze waarop Ai ingenomen moet worden, wordt aangewezen. Jozua moet een achterlage opstellen: een groep strijders moet zich achter de stad verbergen. De aanval zal verlopen via een schijnbare vlucht. Jozua en het volk dat bij hem is, zullen naar de stad trekken en vervolgens wijken wanneer de inwoners van Ai naar buiten komen. Daardoor zullen zij de stad verlaten en hun verdediging prijsgeven. Op het juiste moment moet de achterlage tevoorschijn komen en de stad innemen.

Deze strategie vraagt om vertrouwen, geduld en discipline. De mannen in de achterlage moeten niet te ver van de stad blijven. Zij moeten gereed zijn en wachten op het juiste moment. Wie te vroeg handelt, kan het plan laten mislukken. Wie te laat reageert, mist misschien de gelegenheid. Het volk moet dus niet alleen moedig zijn, maar ook oplettend luisteren naar de aanwijzingen van Jozua.

De opdracht bevat bovendien een opmerkelijk element: Israël moet vluchten. In een strijdsituatie lijkt vluchten een teken van zwakte of nederlaag. Toch is deze vlucht onderdeel van Gods plan. Wat eruitziet als verlies, wordt gebruikt om de vijand uit zijn veilige positie te lokken. Daarmee wordt duidelijk dat Gods weg niet altijd overeenkomt met menselijke verwachtingen. Een schijnbare terugtocht kan passen binnen een grotere weg naar de overwinning.

Dat betekent niet dat iedere nederlaag of iedere mislukking automatisch een verborgen overwinning is. Dit gedeelte leert ons niet om moeilijke situaties zonder nadenken positief te verklaren. Wel laat het zien dat de HEERE middelen kan gebruiken die voor mensen onverwacht zijn. Hij vraagt van Israël geen roekeloos vertrouwen, maar gehoorzaamheid aan een concrete opdracht. Het is niet de vlucht op zichzelf die redding brengt; het is de HEERE Die de stad in hun hand geeft en hun handelen in Zijn plan gebruikt.

Jozua geeft de bevelen zorgvuldig door. Hij noemt waar de mannen zich moeten opstellen, hoe dicht zij bij de stad moeten blijven en wat zij moeten doen zodra de gelegenheid zich voordoet. De opdracht eindigt niet bij het veroveren van de stad. Ai moet met vuur worden aangestoken. Ook dat moet gebeuren naar het woord van de HEERE. Het plan vraagt dus gehoorzaamheid vanaf het begin tot het einde. Israël mag niet alleen Gods hulp verwachten op het beslissende moment; het moet ook daarna doen wat God geboden heeft.

In vers 7 klinkt opnieuw de belofte: de HEERE, Israëls God, zal de stad in hun hand geven. De strijders moeten opstaan en de stad innemen, maar de uiteindelijke uitkomst wordt aan God toegeschreven. Hier komen Gods soevereiniteit en menselijke verantwoordelijkheid samen. Israël moet daadwerkelijk handelen, terwijl het tegelijk weet dat de overwinning niet uit eigen kracht voortkomt. Dat bewaart voor hoogmoed wanneer het goed gaat en voor wanhoop wanneer de opdracht zwaar lijkt.

Jozua voert de ontvangen opdracht uit. De achterlage vertrekt en neemt haar plaats in tussen Beth-El en Ai. Jozua zelf blijft die nacht bij het volk. De volgende morgen staat hij vroeg op, verzamelt en ordent het volk en trekt met de oudsten voorop naar Ai. Zijn leiderschap is niet

alleen spreken. Hij is aanwezig, waakt, organiseert en gaat voor. De vroege start laat zien dat gehoorzaamheid niet eindeloos uitgesteld wordt. Zodra de opdracht duidelijk is, komt er beweging.

Voor wie leidinggeeft in gezin, gemeente, vereniging of op het werk, is dat herkenbaar. Goede leiding bestaat niet uit het geven van aanwijzingen op afstand. Jozua staat tussen het volk, neemt de verantwoordelijkheid en gaat voor het aangezicht van het volk uit. Tegelijk staat hij niet boven het woord van de HEERE. Zijn gezag is dienstbaar aan Gods opdracht.

Dit gedeelte spreekt ook tot ieder persoonlijk. Misschien draagt u de herinnering aan een mislukking mee, of bent u bang om opnieuw te beginnen. Jozua ontvangt geen aansporing tot zelfvertrouwen, maar een woord van de HEERE: wees niet bevreesd en wees niet ontzet. De moed die hier wordt gevraagd, is geen karaktereigenschap die men zelf moet opwekken. Zij groeit uit het luisteren naar Gods belofte en het gehoorzamen aan Zijn woord.

De vraag is daarom niet alleen of wij een doel willen bereiken. Belangrijker is: luisteren wij naar wat de HEERE zegt, en zijn wij bereid de weg te gaan die Hij aanwijst? Het volk van Israël moest niet zelf een plan bedenken en vervolgens Gods zegen vragen. Het kreeg een opdracht en moest die nauwgezet uitvoeren. Ook vandaag blijft het nodig om niet alleen te verlangen naar Gods hulp, maar ons te onderwerpen aan Zijn spreken.

Jozua 8:1-10 tekent zo een volk dat opnieuw mag beginnen, niet omdat het zelf sterker is geworden, maar omdat de HEERE spreekt, belooft en leidt. De juiste reactie daarop is geen zorgeloze overmoed, maar gelovige gehoorzaamheid: opstaan, luisteren, volhouden en doen wat God gebiedt.

Vragen

1. Welke betekenis hebben de woorden van de HEERE: “Vrees niet, en ontzet u niet” voor Jozua aan het begin van deze opdracht?
2. Wat leert de volgorde van Gods belofte en Israëls handelen over de verhouding tussen vertrouwen en gehoorzaamheid?
3. Waarom is het belangrijk dat God niet alleen de overwinning, maar ook de buit en de strijdwijze bepaalt?
4. Welke rol speelt de achterlage in het plan, en wat vraagt dat van de strijders?
5. Wat leert de geplande vlucht over de manier waarop Gods weg kan afwijken van menselijke verwachtingen?
6. Waaruit blijkt in dit gedeelte dat Israël verantwoordelijk blijft om zelf daadwerkelijk te handelen?
7. Wat valt op aan Jozua's optreden in de verzen 9 en 10, en wat zegt dat over geestelijk leiderschap?
8. Op welk terrein van uw leven wordt u door dit gedeelte geroepen tot moedige en nauwkeurige gehoorzaamheid?